

Initiatiefvoorstel 'Carnivoor?, Geef het door!'

Inleiding

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht organiseert allerlei bijeenkomsten waarbij (kleine) maaltijden worden aangeboden. Daarbij bestaat de mogelijkheid voor genodigden om dieetwensen door te geven vanwege een allergie of vanwege religieuze overtuigingen. Tevens kunnen genodigden aangeven of ze vegetarisch of plantaardig wensen te eten.

Het effect van voedselkeuzes

Vlees en zuivel zijn de meest milieubelastende onderdelen van ons voedselpakket. Een meer plantaardig voedingspatroon draagt bij aan het behalen van de klimaatdoelen. Bovendien sluit het goed aan bij kernwoorden die centraal staan in het Bestuursakkoord Waterbetrokken: het is klimaatbestendig en vernieuwend.

Klimaat

Een groeiend aantal wetenschappelijke onderzoeken toont aan dat vlees- en zuivelproducten een grotere impact op het milieu hebben dan plantaardige voeding. Wetenschapsblad Science¹ heeft hier een onderzoek over gepubliceerd. Het verschil zit vooral in de efficiëntie: vlees en zuivel leveren amper achttien procent van de calorieën en 37 procent van de eiwitten die door de mens geconsumeerd worden, maar gebruiken wel ruim 83 procent van de landbouwgrond en produceren 60% van de uitstoot van landbouwgerelateerde broeikasgassen. Zelfs het meest milieuvriendelijk geproduceerde vlees blijft 6 keer schadelijker voor het klimaat dan bijvoorbeeld erwten en gebruikt 36 keer meer landoppervlakte.

Een ander onderzoek², uitgevoerd door de universiteit van Oxford, onderschrijft het positieve effect van een plantaardig dieet op het terugdringen van broeikasgassen. Zo zou in 2050, volgens het onderzoek, de voedsel gerelateerde uitstoot van broeikasgassen bij een plantaardig dieet de helft van de uitstoot zijn die de wereld zich kan veroorloven om onder de 2°C opwarming te blijven. Het aannemen van een plantaardig dieet zou de landbouwgerelateerde uitstoot met 70% verminderen.

Gezondheid

Tevens kan er gezondheidswinst behaald worden door het beperken van vlees-, vis- en zuivelconsumptie, wat door experts³ wordt erkend, waaronder het voedingscentrum⁴. Het voedingscentrum stelt bijvoorbeeld dat er een lager risico op hart- en vaatziekten is bij een eetpatroon met minder vlees en méér volkoren graanproducten, peulvruchten, groenten, fruit en plantaardige vleesvervangers.

¹ <https://science.sciencemag.org/content/360/6392/987>

² https://www.oxfordmartin.ox.ac.uk/news/201603_Plant_based_diets

³ <https://www.duurzaamnieuws.nl/plantaardig-dieet-blijkt-toch-echt-gezonder/>

⁴ <https://www.voedingscentrum.nl/nl/thema-s/duurzaam-eten/meer-plantaardig-eten.aspx>

Canada is hier een voorloper van met de vernieuwde schijf van vijf. Vlees en zuivel zijn volledig geëlimineerd als essentiële voedselgroep en wordt aangestuurd op een meer plantaardig voedingspatroon. De regering baseert haar nieuwe richtlijnen op een toonaangevend onderzoek in JAMA, Journal of the American Medical Association, het meest toonaangevende orgaan in de wereld waar meer dan 200.000 artsen bij zijn aangesloten. Het land kiest niet langer een industrie-gestuurd voedingsmodel maar een op wetenschap-gebaseerd voedingsmodel en maakt daarmee volksgezondheid en milieu tot absolute prioriteit.

‘Carnivoor? Geef het door!’

Het concept ‘Carnivoor? Geef het door!’ van prof. Henriëtte Prast van de universiteit Tilburg stimuleert mensen anders te eten, met behoud van keuzevrijheid. Op diners, congressen symposia en andere bijeenkomsten waar eten wordt geserveerd, moeten de dieetwensen zoals plantaardig of vegetarisch nu nog veelal van te voren worden doorgegeven. Bij het hanteren van het concept ‘Carnivoor? Geef het door!’, wordt de standaard omgedraaid. Wie geen dieetwensen heeft doorgegeven krijgt een maaltijd zonder vlees of vis. In dit systeem behoudt iedereen maximale keuzevrijheid om vlees of vis te eten.

Onlangs heeft de Amsterdamse gemeenteraad besloten dat de catering van de gemeente op borrels, recepties, vergaderlunches en andere bijeenkomsten vegetarisch wordt. Per 1 januari 2020 wordt alleen nog vis en vlees aangeboden als mensen daar expliciet om vragen. Naast de gemeente Amsterdam zijn ook de lunches van de gemeente Utrecht, de gemeente Delft en de diners van het ministerie van OCW vegetarisch.

Ook waterschap AGV kan de standaard omdraaien door bij alle bijeenkomsten die het waterschap organiseert het concept: ‘Carnivoor?, Geef het door!’ in te voeren. Hiermee geeft het waterschap een goed voorbeeld over hoe je zelf iets aan duurzaamheid en het klimaat kunt doen.

Dit hoeft, zoals boven beschreven, geenszins afbreuk te doen aan de keuzevrijheid. Bij het accepteren van een uitnodiging voor een bijeenkomst kan ieder zelf de wens voor vlees of vis bij de maaltijd aangeven. Zo kan er ook nog eens efficiënter ingekocht worden. De keuzevrijheid blijft dus geheel in stand, alleen de sociale norm wordt omgedraaid.

Voorstel

De Partij voor de Dieren fractie in waterschap Amstel, Gooi en Vecht stelt voor om bij alle bijeenkomsten die het waterschap organiseert het concept: ‘Carnivoor, Geef het door!’ in te voeren, waarbij standaard plantaardige en/of vegetarische consumpties worden aangeboden.